Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2024-0330

(mr. dr. ing. A.J. Verdaas, voorzitter en mr. R.G. de Kruif, secretaris)

Datum uitspraak	19 april 2024
Klacht van	De consument
Tegen	Coöperatieve Rabobank U.A., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit de algemene voorwaarden

Samenvatting

Lijfrentespaarrekening. De commissie is van oordeel dat het de consument op grond van de productdocumentatie en voorwaarden duidelijk had kunnen en moeten zijn dat de bank bij iedere inleg en rentebijschrijving afzonderlijk een vaste rente berekent die gedurende de resterende looptijd op basis van dat bedrag jaarlijks wordt vergoed. De bank heeft conform de overeenkomst gehandeld. De consument heeft geen recht op een rentevergoeding op basis van samengestelde interest. De klacht is ongegrond en de vordering is afgewezen.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de aanvullende stukken van de consument; 3) het verweerschrift van de bank; 4) de repliek van de consument; en 5) de dupliek van de bank.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument heeft in 2010 een spaarrekening met lijfrenteclausule bij de bank afgesloten, genaamd Rabo ToekomstSparen (lijfrentespaarrekening). Op de overeenkomst zijn de Algemene voorwaarden voor Rabo ToekomstSparen 2007 en de Algemene Bank-voorwaarden van toepassing.

2.2 De Algemene voorwaarden voor Rabo ToekomstSparen 2007 en de Algemene Bank-voorwaarden zijn samen met een informatiedocument genaamd de 'Productkenmerken en informatie over Rabo ToekomstSparen met vaste rente', opgenomen in een brochure genaamd de 'Voorwaarden Rabo ToekomstSparen met vaste rente'.

2.3 In de offerte van 22 maart 2010, welke door de consument op 26 maart 2010 is ondertekend, was het volgende opgenomen:
"De bank vergoedt over elk inlegbedrag op de rekening Rabo ToekomstSparen een door haar te bepalen vaste rente. Het rentepercentage in de offerte, is het percentage dat nu geldt.(...)"

En in het daarbij gevoegde cliëntrapport van 22 maart 2010, stond het volgende:
"U krijgt op uw rekening Rabo ToekomstSparen een vaste rente die voor iedere storting en rentebijschrijving afzonderlijk wordt vastgesteld.
De genoemde rente in dit rapport geldt voor de stortingen die u binnen de geldigheidstermijn van 21 dagen doet.
(...)
Als de inleg daarna door de bank op de rekening wordt ontvangen, dan vergoedt de bank over de inleg de rente die Rabobank Nederland adviseert voor dit type rekening op het moment dat de bank de inleg op de rekening ontvangt."

2.4 In de (geaccepteerde) overeenkomst van 22 maart 2010 stond voorts het volgende:
"Rentevergoeding De bank vergoedt op de rekening over elke inleg en elke op de rekening bijgeschreven rente, een afzonderlijk vaste rente conform het bepaalde in artikel 5 van de Algemene voorwaarden voor Rabo ToekomstSparen 2007."

2.5 De relevante artikelen uit de voorwaarden en bepalingen uit de brochure van de lijfrentespaarrekening zijn opgenomen in de bijlage bij deze uitspraak.

De klacht en vordering

2.6 De consument klaagt erover dat de bank de rente op zijn lijfrentespaarrekening niet correct berekent. Volgens de consument betekent een 'vaste rente' een rentevergoeding op basis van samengestelde interest en niet dat elke rentebijschrijving wordt gezien als een nieuwe inleg met een eigen rentepercentage. Uitgaande van zijn laatste op 13-12-2013 gestorte inleg, waarbij een middelrente van 4,093% is gecommuniceerd, heeft de consument berekend dat het saldo op 31-12-2023 op € 30.889,07 zou moeten staan. Het saldo bedroeg volgens de bank echter € 28.645,27 op 31-12-2023. De consument acht de bank gehouden het verschil alsnog bij te schrijven en om vervolgens tot de einddatum uit te gaan van een samengestelde interest van 4,093% per jaar zoals door de bank is aangegeven.

Het verweer

2.7 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Waar gaat het om?

3.1 De commissie ziet zich gesteld voor de vraag of de bank verplichtingen uit de overeenkomst met de consument correct nakomt en is nagekomen, met name wat betreft de rente-vergoeding over de (gestorte) inleg en de jaarlijkse rentebijschrijvingen.

3.2 Volgens de consument kon en mocht hij erop vertrouwen dat hij na zijn laatste inleg in 2013 steeds jaarlijks middelrente van 4,093% over het opgebouwde tegoed zou ontvangen. Het is volgens de consument niet terecht dat elke rentebijschrijving als een nieuwe inleg met eigen rentepercentage wordt gezien. De bank heeft dit bestreden en aangegeven dat duidelijk uit de overeenkomst blijkt welke rente, en op welke wijze, deze wordt vergoed.

Wat is overeengekomen?

3.3 Zoals de bank heeft aangevoerd volgt uit de offerte van 22 maart 2010 en het daarbij behorende cliëntrapport dat een vaste rente voor iedere storting en rentebijschrijving afzonderlijk wordt vastgesteld (zie 2.3). In de overeenkomst wordt, voor wat betreft de rentevergoeding, voorts verwezen naar artikel 5 van de algemene voorwaarden van de lijfrentespaarrekening (zie 2.4).[1] Uit artikel 5 van de voorwaarden volgt dat de bank over elke inleg een vaste rente vergoedt, welke rente de bank tot aan de einddatum niet wijzigt en dat het rentebedrag wat jaarlijks wordt berekend met ingang van 1 januari van het kalenderjaar waarin het wordt bijgeschreven rentedragend wordt. De 'vaste rente' geldt dus voor elke inleg en elke (nieuwe) jaarlijkse rentebijschrijving. Naar het oordeel van de commissie was daarmee vanaf de aanvang van de overeenkomst duidelijk, of althans had het de consument duidelijk kunnen zijn, dat geen sprake was van een vaste rente over het gehele spaartegoed, maar dat de te vergoeden (vaste) rente bij iedere inleg en rentebijschrijving apart wordt vastgesteld en tot de einddatum van de overeenkomst wordt vergoed.[2]

3.4 Anders dan de consument lijkt te veronderstellen, kon hij er niet (gerechtvaardigd) van uitgaan dat de bank (vanaf 2013) de door haar gecommuniceerde 'middelrente' (jaarlijks) over het gehele tegoed zou vergoeden. Uit de opgenomen definitie van 'middelrente' in de voorwaarden blijkt dat het daarbij gaat om een gemiddeld rentepercentage op basis van alle afzonderlijke rentepercentages van alle inlegbedragen en rentebijschrijvingen, waarbij ieder afzonderlijk rentepercentage naar verhouding van de inleg en rentebijschrijving wordt meegenomen.[3]

---

[1] Artikel 5 van de Algemene voorwaarden voor Rabo ToekomstSparen 2007; tekst opgenomen in de bijlage bij deze uitspraak.
[2] Zie ook uitspraak GC Kifid 2017-359, te vinden op www.kifid.nl/uitspraken.
[3] Artikel 1 van de Algemene voorwaarden voor Rabo ToekomstSparen 2007; tekst opgenomen in de bijlage bij deze uitspraak.

De middelrente wijzigt derhalve na elke inleg en kan zowel lager als hoger worden. De commissie gaat ervan uit dat de bank daarover richting de consument communiceert bij wijze van informatievoorziening. Naar het oordeel van de commissie kan de consument daaraan echter niet het recht ontlenen dat het de rente betreft die de bank, vanaf het gecommuniceerde moment, de daarop volgende jaren jaarlijks over het gehele saldo op de lijfrentespaarrekening vergoedt. Volgens de bank is de vaste rente van iedere inleg ook dezelfde rente die een klant zou krijgen als hij of zij op dat moment een nieuwe lijfrente-spaarrekening zou openen met dezelfde looptijd. Deze rente kan zowel hoger als lager zijn dan de in de jaren daarvoor vastgestelde rente. Het betekent voorts dat voor toekomstige inleg en rentebijschrijvingen de rente nog onzeker is waardoor de hoogte van het te bereiken kapitaal op de einddatum niet met zekerheid is vast te stellen. Het begrip vaste rente betekent in dit geval dus niet dat de te ontvangen rente over de verschillende bedragen die jaarlijks worden bijgeschreven hetzelfde is. Naar het oordeel van de commissie is de overeenkomst op dit punt voldoende duidelijk.

Ambtshalve toetsing

3.5 Voor de beoordeling van de klacht is het beding van artikel 5 van de voorwaarden van de lijfrentespaarrekening van belang. Dit beding is door de commissie getoetst aan het Europese en Nederlandse (consumenten)recht waarvoor ambtshalve toetsing geldt en de commissie acht het beding niet in strijd met deze regelgeving.

Wat is de conclusie?

3.6 De conclusie is dat het de consument op grond van de productdocumentatie en voorwaarden duidelijk had kunnen en moeten zijn dat de bank bij iedere inleg en rentebijschrijving afzonderlijk een vaste rente berekent die gedurende de resterende looptijd op basis van dat bedrag jaarlijks wordt vergoed. De commissie is van oordeel dat de bank conform de overeenkomst heeft gehandeld. De klacht van de consument is ongegrond en zijn vordering moet daarom worden afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 oktober 2023, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 oktober 2023,, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit de algemene voorwaarden

Hieronder enkele relevante bepalingen uit de voorwaarden van de lijfrentespaarrekening, waar in de uitspraak naar wordt verwezen.

Algemene voorwaarden voor Rabo ToekomstSparen 2007

1 Definities

vaste rente: de afzonderlijke vaste rente die de bank tot aan de einddatum vergoedt over elke inleg en elk op de rekening bijgeschreven rentebedrag;

middelrente: een gemiddeld rentepercentage dat is vastgesteld voor het tegoed op deze rekening. Dit rentepercentage is het gemiddelde van alle afzonderlijke rentepercentages van alle inlegbedragen en rentebijschrijvingen, waarbij ieder afzonderlijk rentepercentage naar verhouding van de inleg en rentebijschrijving wordt meegenomen;

actuele rente: de vaste rente die Rabobank Nederland op het moment waarop de marktrentevergoeding berekend wordt adviseert voor dit type spaarrekening met een inleg die net zo lang wordt vastgezet als de periode (uitgedrukt in hele jaren, waarbij wordt afgerond naar beneden) die ligt tussen het moment waarop de marktrentevergoeding berekend wordt en de einddatum;

5 Vaste rente

a Indien met de bank een vaste rente is overeengekomen, vergoedt de bank over elke inleg een door haar te bepalen vaste rente. Deze rente kan de bank tot aan de einddatum niet wijzigen. De bank informeert de klant na iedere inleg over de hoogte van de bij deze inleg behorende vaste rente.

b De bank schrijft in januari van ieder jaar, de over het voorgaande jaar door de bank berekende rente op de lijfrentespaarrekening bij. Het rentebedrag wordt met ingang van 1 januari van het kalenderjaar, waarin het wordt bijgeschreven, rentedragend. De bank vergoedt over dit rentebedrag een door haar te bepalen vaste rente die tot aan de einddatum niet gewijzigd kan worden. De bank informeert de klant na iedere rentebijschrijving over de hoogte van de bij deze rentebijschrijving behorende vaste rente.

c De rente wordt berekend volgens een door de bank te bepalen berekeningsmethode en met inachtneming van een door de bank te bepalen valuteringregeling. De rente wordt op de rekening geadministreerd op een door de bank te bepalen wijze.

d De bank kan de rente, de berekening van de totale rentevergoeding, de bijschrijvingdatum, de berekeningsmethode, berekeningsperiode, de valuteringsregeling en de wijze van administratie wijzigen.